

Scholiere Erica Francke, ooggetuige Henk Wildeboer en interviewster Aafke Verdonk. (Foto: Marielja ten Bruggencate)

Publicatie : Vlissingse Bode

Door: **Britta Janssen**

maandag 28 oktober 12:30 - 2019

Slag om de Schelde indrukwekkend herdacht.

VLISSINGEN – In de Sint Jacobskerk en bij Uncle Beach in Vlissingen is zaterdag de Slag om de Schelde herdacht. Bij de herdenking waren onder andere vertegenwoordigers van de geallieerden landen, ooggetuigen en veteranen aanwezig.

Er werd uitgebreid stilgestaan bij de moed die de bevrijders hadden om hun leven te wagen voor de toekomst van mensen die zij niet persoonlijk kenden. “Zou je het zelf durven?”, vroeg de Vlissingse burgemeester Bas van den Tillaar aan het publiek.

Tijdens de Slag om de Schelde in oktober 1944 werden zware verliezen geleden. De slag duurde weken en vele huizen en gebouwen werden verwoest. Slechts één woning in Vlissingen bleef onbeschadigd. Het is nu nauwelijks voor te stellen hoe de situatie toen was, daarom zijn herdenkingen als deze zo belangrijk.

Moed

Burgemeester Bas van den Tillaar, gedeputeerde Anita Pijpelink van de provincie Zeeland en de ambassadeur van Frankrijk Luis Vassy spraken over de vele levens die gegeven werden voor de bevrijding. “De overlevenden kregen medailles, maar dachten ongetwijfeld aan hun kameraden die het leven lieten”, zei de burgemeester. Vassy voegde daaraan toe dat ook de Duitsers veel verliezen leden en dat die soldaten ook iemands zoon of man waren. “Oorlog en wraak hebben nog nooit iets goed voortgebracht”, stelde Pijpelink. “Daarom moeten we vraagstukken over moed, rechtvaardigheid en overtuiging vertalen naar de huidige tijd. Wil je verlies lijden ten gunste van een ander? Dat is wat de soldaten en commando’s deden. Durven wij dat ook? Komen we op voor onze idealen?”

Ooggetuige

Tijdens de herdenking vertelde ooggetuige Henk Wildeboer zijn verhaal. “Op 29 oktober 1944 werd ik vijftien. Vlissingen was een puinhoop en overal klonken ontploffingen. Samen met mijn ouders, twee zussen en broer moest ik onderduiken in de schuilkelder van de katholieke jongensschool. We kregen daar hutspot en dekens. Op 1 november werd mijn broertje tien. We kwamen uit de schuilkelder en zagen mannen met een witte vlag en ronde helmen lopen. Ik had hen nog nooit eerder gezien, maar mijn vader riep ‘Tommies’ naar hen.” Het publiek grinnikt. Ook de Engelse commando’s die zijn overgekomen voor de herdenkingen. “Ik dacht dat dat een scheldnaam was, maar de militairen reageerden goed. Ze glimlachten en gaven een knikje.”

Dankbaar

Erica Francke is zestien jaar en geïnteresseerd in de Tweede Wereldoorlog. “Ik kan me niet voorstellen hoe de stad eruit heeft gezien en hoe het was om gebombardeerd te worden. Ik vraag me af of de bevrijding nu een droom of toch een nachtmerrie was. Ik weet wel dat ik dankbaar ben voor de vrijheid waarin ik leef.”

Kat-en-muisspel

De Scheldemonding was voor zowel de geallieerden als Duitsers strategisch van belang om in handen te hebben. Vele mijnen zijn in de monding te waren gelaten met bibers (eenmans duikboten), Schnellboten

(torpedoboten) en vliegtuigen. “Operatie Calender werd in het leven geroepen om de mijnen te ruimen”, vertelde amateurhistoricus Cor Heijkoop. “De geallieerden probeerden de mijnen te ruimen en de Duitsers plaatsten er steeds weer nieuwe bij. Het werd een soort kat-en-muisspel. Tot op de dag vandaag worden er nog mijnen gevonden en geruimd.”

35 burgers kwamen tijdens de Slag om de Schelde om het leven. Een van hen was de 23-jarige Willem Oostdijk. Zijn zus Jannie las tijdens de herdenking een versje van Willems hand voor uit haar poëziealbum. “Willems lichaam is tot twee keer toe verplaatst naar een ander graf. Hij ligt in zijn derde graf. Ik vind dat verschrikkelijk en hoop dat hij rust heeft gevonden. Dat ik hier zijn gedicht mag voordragen, vind ik een grote eer en het helpt mij om het verleden af te sluiten.”

Applaus

Vele instanties en betrokkenen legden een krans. Toen twee Engelse veteranen naar voren kwamen om met onvaste benen en trillende handen voor hun verloren kameraden een krans te leggen, ging er een golf van emotie door de Sint Jacobskerk. Een minuten durend applaus klonk en menig een pinkte een traantje weg. De zon scheen door het glas-in-lood venster, waardoor de bloemen baadden in een zee van licht.

Foto 's : ANNET EEKMAN

Franse Commando Felix Kerboas

Gedicht

Jannie Heijn-Oostdijk was dertien tijdens de Slag om de Schelde en had net als vele andere meisjes van haar leeftijd een poëziealbum.

Haar schoonzuster Corrie schreef er een versje van broer Willem Oostdijk in :

Onder 't gebulder der kanonnen

Ben ' k eenvers voor U begonnen

Lang is ' t niet,

maar 't bevat een wens.

En wel dat het spoedig

' Vrede mag zijn ' voor ieder mens.

Dat de rust weer komt

In ' t vaderland.

Dat geve God ons

door zijn vaderhand.